

2013

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

ZAKLJUČNA PROJEKTNA NALOGA

JANJA JEKOVEC

JANJA JEKOVEC

KOPER, 2013

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Zaključna projektna naloga

DAVČNI VIDIK OBRAVNAVE S.P. IN D.O.O.

Janja Jekovec

Koper, 2013

Mentor: viš. pred. mag. Mateja Jerman

POVZETEK

V diplomski nalogi so predstavljena teoretična izhodišča na podlagi zakonov, ki zadevajo dve obliki poslovnih subjektov, tj. samostojnega podjetnika in družbo z omejeno odgovornostjo. V prvem delu naloge so podane njune medsebojne razlike glede ustanovitve, začetnega kapitala, poslovanja, obdavčevanja in plačevanja prispevkov ter odgovornosti. V drugem delu sta na praktičnem primeru pokazani razlika obdavčitve pri obeh pravnoorganizacijskih oblikah glede na višino plačevanja davkov in prispevkov ter ob danih predpostavkah določitev primerne časa za preoblikovanje iz ene oblike v drugo.

Ključne besede: pravnoorganizacijska oblika, samostojni podjetnik, družba z omejeno odgovornostjo, davki.

SUMMARY

In the thesis there is presented the theoretical background based on the laws, which concern both legal forms of organization that is sole entrepreneur and private limited company. In the first part of the thesis, the concepts and definitions for both subjects are presented, as well as their differences regarding establishment, required initial capital, business activity, taxation, contributions and legal responsibility. In the second part, a practical case indicates the differences between taxation of both legal forms of organization regarding taxes and contributions and also the moment, when to transform from one legal form into another.

Key words: legal form of organization, sole entrepreneur, private limited company, taxation.

UDK: 336.22:658.114.1(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Organizacijska oblika delovanja podjetja	3
2.1	Splošni pregled možnih oblik organiziranosti	3
2.2	Skupne značilnosti in razlike med družbo z omejeno odgovornostjo in samostojnim podjetnikom	3
2.2.1	Opredelitev	3
2.2.2	Razlike med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo .	4
2.2.3	Registracija.....	6
2.3	Preoblikovanje samostojnega podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo	7
3	Obdavčitev samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo	11
3.1	Splošno o obdavčitvi – davek na dodano vrednost	11
3.2	Obdavčitev dohodka samostojnega podjetnika.....	13
3.3	Obdavčitev dohodka družbe z omejeno odgovornostjo.....	17
3.3.1	Zavezanci.....	17
3.3.2	Oprostitve	17
3.3.3	Davčna stopnja.....	17
3.3.4	Davčna osnova.....	18
3.3.5	Davčne olajšave	19
3.4	Primerjalna analiza poslovanja samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo.....	19
4	Primerjava davčnega bremena samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo – praktični primer	22
4.1	Opis podjetja Vžig, s.p.	22
4.2	Opravljanje dejavnosti kot samostojni podjetnik.....	22
4.3	Predračun izkaza poslovnega izida po letih (projekcija podjetja).....	23
4.4	Primerjava davčne obveznosti	23
4.5	Razlaga raziskave.....	28
5	Sklep	30
	Literatura	31
	Priloge	33

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Razlike med s.p. in d.o.o.	4
Preglednica 2: Splošna olajšava	15
Preglednica 3: Stopnje dohodnine* v letu 2012.....	15
Preglednica 4: Analiza prednosti in slabosti s.p.....	20
Preglednica 5: Analiza prednosti in slabosti d.o.o.	21
Preglednica 6: Struktura poslovnega izida v EUR.....	22
Preglednica 7: Poslovni izid po letih v EUR.....	23
Preglednica 8: Davčna obveznost samostojnega podjetnika v obdobju od 2010 do 2014.....	24
Preglednica 9: Davčna obveznost družbe z omejeno odgovornostjo v obdobju od 2010 do 2014	25
Preglednica 10: Primerjava neto dobičkov d.o.o. in s.p.	26

SLIKE

Slika 1: Organizacijske oblike opravljanja dejavnosti	3
Slika 2: Primerjava davčne obveznosti med s.p. in d.o.o.....	27
Slika 3: Primerjava neto dobičkov med s.p. in d.o.o.....	28

1 UVOD

V slovenskem gospodarskem prostoru obstajajo različne pravnoorganizacijske oblike poslovnih subjektov. Med najpogosteje uporabljenimi oblikami sta po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije samostojni podjetnik (v nadaljevanju: s.p.) in družba z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju: d.o.o.) (SURS 2012). Lastnik poslovnega subjekta samostojni podjetnik je fizična oseba in odgovarja z vsem svojim premoženjem, medtem ko subjekt družba z omejeno odgovornostjo nastopa kot pravna oseba in zato njegov lastnik, ki je fizična oseba, odgovarja le z vloženim kapitalom ali drugim stvarnim vložkom v vrednosti najmanj 7.500 EUR. Samostojni podjetnik za razliko od družbe z omejeno odgovornostjo vložka za ustanovitev pravnoorganizacijske oblike ne potrebuje. Z vidika davčne zakonodaje se razlike med obravnavanima pravnoorganizacijskima oblikama navezujejo na davek od dohodka pravnih oseb, davek od dohodka fizičnih oseb in obdavčitev zaposlenih – področje prispevkov za socialno varnost.

Prav zaradi navedene davčne obravnave se v praksi pogosto srečujemo z vprašanjem, katero obliko izbrati, da bi bilo poslovanje z davčnega vidika optimalno.

Namen diplomske naloge je z vidika davčnih obremenitev ponazoriti razlike glede na dohodek v dveh najpogosteje uporabljenih pravnoorganizacijskih oblikah poslovnega subjekta v slovenskem prostoru, tj. samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo. Za doseg temeljnega namena diplomske naloge smo uresničili naslednje cilje:

- Primerjali smo davčna bremena dohodka, kot jih za posamezno obliko pravnoorganizacijske oblike samostojnega podjetnika ali družbe z omejeno odgovornostjo določa davčna zakonodaja, ki jo urejajo Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2), Zakon o dohodnini (ZDoh-2), Zakon o prispevkih za socialno varnost (ZPSV) in Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1).
- Na podlagi analize navedenih zakonov izpostavljamo razlike pri obdavčitvi obravnavanih oblik poslovnih subjektov.
- S praktičnim izračunom, ki temelji na različnih predpostavljenih višinah ustvarjenega dohodka, prikazujemo, kdaj je katera organizacijska oblika ob določenih predpostavkah in omejitvah ugodnejša s stališča nižjih davčnih obremenitev.

Diplomska naloga je razdeljena na teoretični in praktični del. V prvem, teoretičnem delu sta s pomočjo metode deskripcije predstavljeni najpogosteje uporabljeni pravnoorganizacijski obliki poslovnih subjektov v Republiki Sloveniji. Z metodo analize je v nadaljevanju izvedena primerjava teh dveh pravnoorganizacijskih oblik glede na osebno odgovornost, osnovni kapital, ustanovne stroške, obdavčitev dohodka, vodenje poslovnih knjig in z vidika prispevkov za socialno varnost. Z metodo sinteze je strnjeno ključno spoznanje analize.

V praktičnem delu diplomske naloge smo na podlagi spoznanj iz teoretičnega dela naloge

primerjali davčne obremenitve med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo na praktičnem primeru. Prikazana je višina neto dohodka lastnika obeh poslovnih subjektov oziroma višina obdavčitve glede na neto dohodek iz dejavnosti. Neto dohodek je bruto dohodek, zmanjšan za vse obračunane davke in prispevke.

Omejitve v diplomskem delu se navezujejo na naslednja področja:

- analiza temelji na slovenski zakonodaji, uporabljena je davčna zakonodaja, veljavna v letu 2012,
- diplomska naloga temelji na dveh pravnoorganizacijskih oblikah (s.p. in d.o.o.),
- analiza temelji na izračunu obdavčitve obeh organizacijskih oblik iz naslova obdavčitve dohodka (druge značilnosti posamezne pravnoorganizacijske oblike, na primer odgovornost osebne premoženja, ustanovni kapital in razpolaganje z gotovino, niso upoštevane).

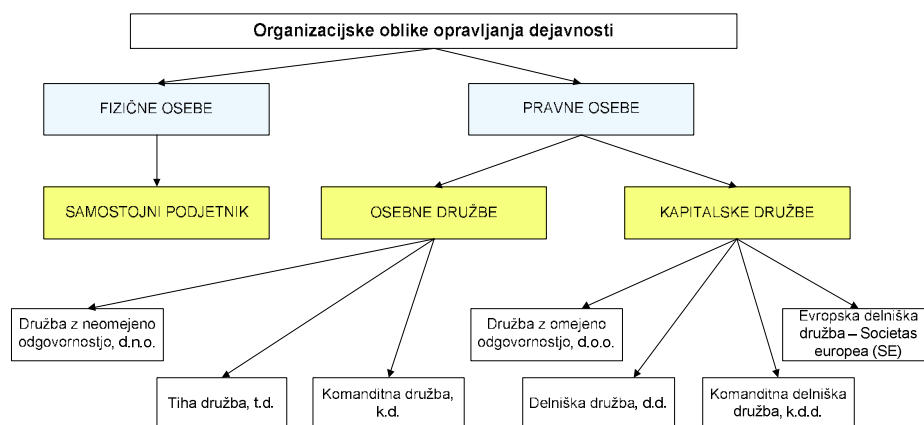
Pri izračunih v praktičnem delu diplomske naloge so uporabljene naslednje predpostavke:

- poslovni subjekt posluje celotno koledarsko leto,
- samostojni podjetnik in lastnik družbe z omejeno odgovornostjo nimata nikakršnih drugih dohodkov razen iz dejavnosti in nimata družinskih članov,
- davčna osnova je pozitivna,
- poslovodja je hkrati lastnik in direktor enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo in si izplača ves možni dobiček.

2 ORGANIZACIJSKA OBLIKA DELOVANJA PODJETJA

2.1 Splošni pregled možnih oblik organiziranosti

V Sloveniji je dovoljeno pridobitno dejavnost opravljati v okviru različnih statusnih oblik podjetij (slika 1), med katerimi Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/06) navaja naslednje: družba z neomejeno odgovornostjo (d.n.o.), tiha družba (t.d.), komanditna družba (k.d.), delniška družba (d.d.), komanditna delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o.), evropska delniška družba – Societas Europea (SE) in samostojni podjetnik (s.p.).

Slika 1: Organizacijske oblike opravljanja dejavnosti

V letu 2010 je bilo v področjih A–U Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD-2008) evidentiranih 165.959 podjetij. Med temi podjetji so po pravnoorganizacijski obliki tako kot v letu pred tem prevladovali samostojni podjetniki posamezniki in družbe z omejeno odgovornostjo; prvih je bilo 48,6 odstotka, drugih pa 30,2 odstotka, skupaj torej 78,8 odstotka (SURS 2012).¹ To je tudi razlog, da v nadaljevanju analiziramo prav ti organizacijski obliki.

2.2 Skupne značilnosti in razlike med družbo z omejeno odgovornostjo in samostojnim podjetnikom

2.2.1 Opredelitev

Družba z omejeno odgovornostjo je poleg samostojnega podjetnika najpogostejša oblika organiziranja podjetij v slovenskem gospodarstvu. Družba je pravna oseba z lastno pravno sposobnostjo in poseduje lastni kapital. V tem pomenu upnikom jamči samo s premoženjem družbe. Opravlja lahko dejavnosti, ki jih dovoljuje zakon, in ima tudi predpisan minimalni osnovni kapital. Družbo lahko ustanovi najmanj ena oseba, ima pa lahko največ 50 družbenikov. Pravico za opravljanje dejavnosti družba pridobi z vpisom v sodni register.

¹ Podatki so dostopni na: https://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=4355.

Samostojnega podjetnika posameznika (v nadaljevanju: podjetnik) Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/06) v 3. členu definira kot fizično osebo, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost. Podjetnik za opravljanje svoje dejavnosti ne potrebuje ustanovnega kapitala. Za obveznosti iz poslovanja odgovarja z vsem svojim premoženjem. Za razliko od družbe z omejeno odgovornostjo podjetnik preko transakcijskih računov prosto razpolaga s svojimi sredstvi. Pravico opravljanja dejavnosti podjetnik pridobi z vpisom v Poslovni register Slovenije, ki ga ureja Zakon o Poslovnem registru Slovenije (Uradni list RS, št. 49/06, 8. člen).

Pri obeh oblikah sta skupni značilnosti delovanja koristnost in tveganje.

2.2.2 Razlike med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo

Razlike med obema organizacijskima oblikama opravljanja dejavnosti so prikazane v preglednici 1. Posamezne točke pomenijo: (1) potreben ustanovni kapital, (2) odgovornost organizacijske oblike, (3) primernost izbire ene od dveh oblik glede na višino ustvarjenega dobička, (4) pravnoorganizacijsko obliko, (5) vrsto knjigovodstva, (6) razpolaganje z denarnimi sredstvi in (7) kredibilnost posamezne organizacijske oblike.

Preglednica 1: Razlike med s.p. in d.o.o.

	S.p.	D.o.o.
1	Ni ustanovnega kapitala.	Ustanovni kapital najmanj 7.500 EUR.
2	Samostojni podjetnik za posle odgovarja s svojim premoženjem.	Ločenost premoženja (družbeniki odgovarjajo samo s svojim deležem v družbi).
3	Progresivna obdavčitev, ki velja za samostojnega podjetnika, ni primerna za velike dobičke.	Primerna oblika za večje dobičke (enotna davčna stopnja za pravne osebe).
4	Fizična oseba.	Pravna oseba.
5	Enostavno/dvostavno knjigovodstvo ali normirani odhodki.	Dvostavno knjigovodstvo.
6	S.p. s sredstvi na računu prosto razpolaga.	Sredstva na računu so "od podjetja".
7	S.p. velja za nekoliko manj kredibilno obliko podjetja.	Večja kredibilnost podjetja pri poslovanju.

Kot je razvidno iz preglednice 1, se obravnavani organizacijski obliki razlikujeta v potrebni višini ustanovnega kapitala. Za družbo z omejeno odgovornostjo zakon predpisuje višino osnovnega kapitala družbe v višini najmanj 7.500 EUR (Uradni list RS, št. 42/06, 475. člen). Iz tega sledi, da družbenik v družbi z omejeno odgovornostjo za poslovanje podjetja ne jamči s svojim osebnim premoženjem, ampak je odgovornost omejena do višine vrednosti

poslovnega deleža.

Pomembna med obema oblikama je razlika v obdavčitvi. Samostojni podjetnik je obdavčen progresivno, obdavčitev pa ureja Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06). Pri dohodnini gre za obdavčitev dohodka fizičnih oseb. Ta zakon določa dobiček kot davčno osnovo iz dohodka dejavnosti. V tem primeru gre za razliko med zakonsko priznanimi prihodki in odhodki.

Pri družbi z omejeno odgovornostjo pa obdavčitev ureja Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06). V tem pomenu je davčna osnova dobiček, ki nastane kot razlika med zakonsko priznanimi prihodki in odhodki. Dobiček družbe z omejeno odgovornostjo je obdavčen z davčno stopnjo, ki je v letu 2012 znašala 18 odstotkov. Leta 2013 znaša 17 odstotkov.

Ne glede na našete razlike pa obe obliki lahko uveljavljata davčne olajšave za vlaganje v raziskave in razvoj, zaposlovanje invalidov, izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju, prostovoljno dodatno pokojninsko izobraževanje in donacije. Naslednja pomembna razlika je pri vodenju poslovnih knjig. Odločitev za enostavno knjigovodstvo je v domeni samostojnih podjetnikov in drugih fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in izpolnjujejo vsaj dva od navedenih treh meril (Uradni list RS, št. 42/06, 73. člen): povprečno število delavcev ne presega tri, letni prihodki so nižji od 42.000 EUR ter povprečna vrednost aktive, izračunana kot polovica seštevka vrednosti aktive na prvi in zadnji dan poslovnega leta, ne presega 25.000 EUR. To velja tudi za podjetnike, ki začnejo opravljati dejavnost in v prvem poslovnem letu ne zaposlujejo v povprečju več kot tri delavce. Ko podjetnik navedene kriterije preseže, mora začeti poslovne knjige voditi po načelih dvostavnega knjigovodstva. Samostojni podjetniki posamezniki morajo do konca koledarskega leta, tj. do 31. 12., obvestiti svojo davčno izpostavo o izbranem načinu vodenja poslovnih knjig.

Dvostavno knjigovodstvo je za večino poslovnih subjektov obvezni sistem vodenja poslovnih knjig, poleg tega je zaradi načina evidentiranja tudi najpreglednejše. Po sistemu dvostavnega knjigovodstva vodijo poslovne knjige vse gospodarske družbe, zavodi, društva in samostojni podjetniki, razen že omenjenih izjem. Predpis, ki ureja področje računovodstva v Sloveniji, so Slovenski računovodski standardi 2006 SRS (Uradni list RS, št. 118/05), od 1. 1. 2006 pa se lahko podjetja odločijo tudi za uporabo Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP²).

Ko se podjetnik enkrat odloči za eno od pravnoorganizacijskih oblik, ta odločitev ni nujno trajna. Preoblikovanje oziroma prenos dejavnosti iz ene oblike v drugo je mogoč. Prehodi iz

² Uporaba MSRP je obvezna za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov družb, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na katerega od organiziranih trgov kapitala znotraj EU. Po MSRP poročajo tudi banke in zavarovalnice ter podjetja, v katerih se tako odloči skupščina (uporaba MSRP je v tem primeru obvezna za najmanj pet let).

ene oblike v drugo se ponavadi dogajajo v smeri samostojni podjetnik v družbo z omejeno odgovornostjo (in ne obratno), ko dejavnost preraste začetno pričakovanje oziroma se ambicije in načrti podjetnika spremenijo, razširijo in prerastejo obliko samostojnega podjetnika kot ustrezno obliko, v kateri bi se lahko v polnosti udejanili.

2.2.3 Registracija

Registracija podjetja se izvede na izpostavah Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES), Vse na Enem Mestu (VEM) in točkah e-VEM. Dostopnost in hitrost postopka registracije sta v zadnjem času enostavnejši kot nekoč. Registracija je brezplačna.

Vstopne toče VEM opravljajo vse izpostave AJPES, organizirane pa so tudi v okviru Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS), Davčne uprave Republike Slovenije (DURS), upravnih enot, Javne agencije za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI) ter pri notarjih. Vloge za ustanovitev enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo in vse vloge za registracijo samostojnih podjetnikov se lahko oddajo tudi prek interneta (AJPES 2012).

Za vse vrste vlog gospodarskih družb, za katere je potreben vpis v sodni register, je pooblaščen notar, ki na vstopni točki sprejme tovrstne vloge. Poudariti je treba, da je preko vstopnih točk mogoče vložiti tudi druge vloge, kot so prijave davčnih podatkov, prijave v obvezna socialna zavarovanja ipd.

Registracija družbe z omejeno odgovornostjo

Družba se ustanovi na podlagi pogodbe. Pogodba mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/06) definira naslednje obvezne elemente pogodbe:

- navedba imena in priimka ter prebivališča ali firme in sedeža vsakega družbenika,
- firma, sedež in dejavnost družbe,
- navedba osnovnega kapitala in vsakega osnovnega vložka posebej, navedba družbenika za vsak osnovni vložek in njegov poslovni delež,
- čas delovanja družbe, če je ustanovljena za določen čas,
- morebitne obveznosti, ki jih imajo družbeniki do družbe poleg vplačila osnovnega vložka, in morebitne obveznosti družbe do družbenikov.

Za razliko od samostojnega podjetnika lahko družba z omejeno odgovornostjo začne opravljati dejavnost v trenutku, ko je družba vpisana v sodni register. Vpisu v sodni register sledi vpis v poslovni register, temu pa vpis v davčni register za pridobitev davčne številke.

Registracija samostojnega podjetnika

Pri registraciji samostojnega podjetnika je postopek hiter in preprost. Postopek v splošnem poteka na naslednji način:

- prijava v poslovni register Slovenije (AJPES),
- prijava na Davčno upravo Republike Slovenije (DURS),
- prijava na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Med postopkom prijave v poslovni register so zahtevani podatki datum vpisa, ime podjetja, sedež, podatki o ustanovitelju in njegovem zastopniku ter vrsta dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti, povzeto po Uredbi o Standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št.45/95 in 9/01). Po vpisu v poslovni register se podatki pošljejo Davčni upravi RS in Zavodu za zdravstveno zavarovanje.

2.3 Preoblikovanje samostojnega podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo

Če se podjetnik odloči, da bo preoblikoval svojo organizacijsko obliko opravljanja dejavnosti, mora določiti presečni datum ter takrat izdelati bilanco stanja in izkaz poslovnega izida.

Na podlagi bilance stanja se določi višina podjetnikovega kapitala. Ta predstavlja razliko med sredstvi in obveznostmi. V novo nastalo družbo z omejeno odgovornostjo mora podjetnik vložiti najmanj 7.500 EUR (zahteva ZGD-1).

V skladu s 75. in 670. členom Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/06) podjetnik obvesti širšo javnost o nameri preoblikovanja. Tri mesece pred prijavo prenehanja dejavnosti mora objaviti prenehanje delovanja kot samostojni podjetnik in nadaljevanje poslovanja kot družba z omejeno odgovornostjo.

Ko podjetnik preneha z delovanjem kot samostojni podjetnik, mora začeti z delovanjem kot družba z omejeno odgovornostjo. V notarski obliki mora biti zapisan sklep o prenosu podjetja na novo kapitalsko družbo. Po navedenem zakonu so v sklepu o prenosu obvezne:

- navedba firme in sedeža podjetja,
- izjava o prenosu podjetja,
- navedba vrednosti podjetja z natančnim opisom podjetja.

Kot priloga sklepa o prenosu podjetja je obvezen tudi akt o ustanovitvi nove družbe. Po navedenem zakonu mora pogodba v primeru ustanovitve več družbenikov vključevati:

- navedbo imena in prebivališča oziroma ime firme in sedež edinega uporabnika,
- firmo, sedež in dejavnosti družbe,
- čas delovanja družbe, če je ustanovljena za določen čas,
- navedbo, da je družba ustanovljena s prenosom podjetnikove dejavnosti,

- navedbo zneska osnovnega kapitala.

Na podlagi sklepa registrsko sodišče vpiše v register prenos podjetja in nastanek nove družbe. Naknadno podjetnik obvesti AJPES, ki družbo vpiše v Poslovni register Slovenije. Posledično se samostojni podjetnik izbriše iz Poslovnega registra Slovenije.

Po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/06) sta opredeljeni dve obliki preoblikovanja podjetnika:

- prenos podjetja na novo kapitalsko družbo in
- prenos podjetja na prevzemno kapitalsko družbo.

V prvem primeru je podjetje preneseno na novo družbo, ustanovljeno zaradi prenosa podjetja. Pri drugi obliki preoblikovanja je podjetje pripojeno k že obstoječi kapitalski družbi.

Statusno preoblikovanje samostojnega podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo je pogosta oblika preoblikovanja in bo kot taka predstavljena podrobneje. Za preoblikovanje pravnoorganizacijske oblike obstaja več razlogov. Mednje uvrščamo:

Obdavčitev dobička

Eden od glavnih razlogov, ki podjetje motivira za preoblikovanje, je želja po nižji obdavčitvi dobička. Samostojni podjetnik je obdavčen glede na dohodninsko lestvico, kar pomeni progresivno. Tako se preoblikovanje izplača podjetju, ki načrtuje nadaljnjo rast prihodkov in dobička, saj je v primeru višje davčne osnove privlačnejša enotna (nižja) stopnja davka od dohodka pravnih oseb.

Zaščita osebnega premoženja

Samostojni podjetnik odgovarja za svoje obveznosti s celotnim premoženjem. To pomeni, da s poslovanjem tvega izgubo vsega, kar ima v lasti. Nasprotno družba z omejeno odgovornostjo za svoje obveznosti odgovarja samo s premoženjem podjetja. Ta vidik je pomemben predvsem za večje samostojne podjetnike, saj se z večanjem poslovanja veča tudi tveganje.

Razpršitev lastništva

Kadar se samostojni podjetnik namerava upokojiti, vseeno pa želi obdržati podjetje v družinski lasti, lahko s preoblikovanjem prenese lastništvo na izbrane osebe. S tem lahko prepreči težave zaradi nasledstva. Razpršeno lastništvo je lahko tudi dobra podlaga za motivacijo novih lastnikov za nadaljnje poslovanje, prvotni lastnik pa kljub temu lahko ohrani določen delež lastništva, ki mu omogoča sodelovanje pri odločitvah podjetja.

Davčne olajšave in bonitetna ocena

Kadar so davčne olajšave primernejše z vidika pravnoorganizacijske oblike družbe z omejeno odgovornostjo, je tudi to lahko eden od razlogov za preoblikovanje.

Davčni vidik statusnega preoblikovanja

Ob preoblikovanju je pomembno opozoriti na davčne posledice prehoda. Po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06) je statusno preoblikovanje samostojnega podjetnika davčno nevtralno pod naslednjimi pogoji:

- nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba je rezident,
- nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba mora ovrednotiti prevzeta sredstva in obveznosti, amortizirati prevzeta sredstva ter izračunati dobičke in izgube v zvezi s prejetimi sredstvi in obveznostmi z upoštevanjem vrednosti na zadnji dan obdobja, za katero se izračunava akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti pri statusnem preoblikovanju podjetnika, po kateri se bo izhajalo pri izračunu davčne osnove pri zavezancu, ki bo prenehal z opravljanjem dejavnosti, oziroma na način, kot če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo,
- nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba prevzame rezervacije, ki jih je oblikoval zavezanec, ki bo prenehal z opravljanjem dejavnosti, ki se lahko pripišejo podjetju oziroma delu podjetja, ki se prenaša, in pogoje v zvezi s temi rezervacijami, kot bi veljali za zavezanca, ki bo prenehal z opravljanjem dejavnosti, kot če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo,
- fizična oseba se zaveže, da bo svoj delež v pravni osebi, pridobljen s statusnim preoblikovanjem, obdržala najmanj 36 mesecev in ga nominalno ne bo zmanjšala.

Po Zakonu o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 117/06) je podjetnik dolžan, da v primeru preoblikovanja v 30 dneh po presečnem dnevu predloži davčnemu organu davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Na podlagi tega zakona je statusno preoblikovanje davčno nevtralno, če je priglašeno pri davčnem organu.

V zvezi s prigrasitvijo pa ta zakon v 303. členu predpisuje tudi (Uradni list RS, št. 117/06):

- da se prigrasitev opravi na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za finance. Sestavni del obrazca je tudi izjava o izpolnjevanju pogojev, določenih z zakonom, ki ureja dohodnino,
- da oseba, ki preneha z opravljanjem dejavnosti, in novi zasebnik oziroma nova pravna oseba ali prevzemna pravna oseba opravita prigrasitev na enotnem obrazcu, ki ga sopodpišeta. Kadar oseba preneha z opravljanjem dejavnosti zaradi smrti, prigrasitev opravi novi zasebnik oziroma pravna oseba, v katero so vložena sredstva,
- da se mora prigrasitev opraviti najpozneje do roka za predložitev davčnega obračuna davčnega zavezanca, ki je prenehal z opravljanjem dejavnosti. Prigrasitev se opravi pri davčnem organu, kjer je davčni zavezanec, ki preneha z opravljanjem dejavnosti, vpisan v davčni register,

- da davčni organ na podlagi priglasitve osebo, ki priglasil davčno obravnavo v skladu s tem členom zakona, v davčnih evidencah označi kot davčnega zavezanca, ki je priglasil posebno obravnavo, in mu o tem izda potrdilo,
- da morajo osebe, ki so priglasile davčno obravnavo v skladu s tem členom, v davčnem obračunu posebej izkazati učinke na davčno osnovo, ki so posledica upoštevanja priglašene davčne obravnave.

V primeru statusnega preoblikovanja samostojnega podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo je pomemben Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 141/06), ki v 9. členu predpisuje, da mora novo ustanovljena družba z omejeno odgovornostjo nadaljevati enako dejavnost kot prej samostojni podjetnik, če podjetnik vloži v osnovni kapital družbe z omejeno odgovornostjo stvarni vložek samostojnega podjetnika, od katerega ni imel pravice do odbitka DDV, sicer mora plačati davek na dodano vrednost.

3 OBDAVČITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA IN DRUŽBE Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO

3.1 Splošno o obdavčitvi – davek na dodano vrednost

Davek na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV) smo v Sloveniji začeli uporabljati 1. julija 1999 na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 89/98). S tem se je obdavčitev prometa blaga in storitev izenačila z drugimi državami v EU. Zakon o davku na dodano vrednost se je od uvedbe spreminjal in dopolnjeval, posebej ob vstopu Slovenije v EU.

Obdavčljivost z DDV

Z DDV so obdavčene transakcije dobave blaga, pridobitev blaga iz druge države članice, opravljanje storitev in uvoz blaga.

Po Zakonu o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 117/06) so zavezanci za DDV:

- vse pravne in fizične osebe, ki kjer koli neodvisno opravljajo ekonomsko dejavnost ali neodvisno pridobivajo prihodke od premoženja in premoženjskih pravic (avtorski honorarji, najemnine ipd.) ter hkrati njihov bruto promet v zadnjih 12 mesecih doseže ali preseže 25.000 EUR,
- kmetje, katerih katastrski prihodek presega 7.500 EUR. Pri malih kmetih je možen tudi status kmetov pavšalistov, ki imajo pravico do pavšalnega nadomestila vstopnega DDV. Njihovi kupci, ki so zavezanci za DDV, ob nakupu poleg cene plačajo še pavšalno nadomestilo po 8-odstotni stopnji,
- tuje osebe, če prodajajo zavezancem v Sloveniji, nezavezancem v Sloveniji v vrednosti nad 35.000 EUR, ter tiste tuje osebe, ki pridobivajo blago iz EU. Tuje osebe lahko namesto registracije izberejo davčnega zastopnika,
- mali zavezanci, ki pridobivajo blago iz EU v vrednosti nad 10.000 EUR ali trošarinske izdelke,
- časni zavezanci, ki prodajo novo prevozno sredstvo v EU nezavezancu, oziroma kupec novega motornega vozila iz EU.

Zavezanec za DDV je po navedenem zakonu dolžan zaračunati DDV na cene svojih izdelkov in storitev v višini zakonsko predpisane stopnje 20 odstotkov. Po preteku zakonsko določenega obdobja je podjetnik dolžan plačati izstopni DDV, od katerega si odšteje vstopni DDV, ki ga je plačal ob nakupu svojih sredstev, namenjenih za poslovanje.

Omeniti je treba tudi znižano, 8,5-odstotno stopnjo DDV, ki jo ureja ta zakon. Ta se v glavnem navezuje na blago in storitve posebnega družbenega pomena. Mednje sodijo:

- hrana, žive živali, semena, rastline in primesi, ki so namenjene za pripravo hrane,

- dobava vode,
- zdravila, vključno z izdelki za nadzorovanje rojstev in z izdelki za higiensko zaščito,
- medicinska oprema, pripomočki in druga sredstva, namenjena za lajšanje ali zdravljenje okvare ali invalidnosti in so namenjena izključno za osebno uporabo,
- prevoz oseb in njihove osebne prtljage,
- knjige, časopisi in periodične publikacije (vključno s knjižnično izposajo teh gradiv),
- vstopnine za razstave, gledališča, muzeje, za ogled naravnih znamenitosti, kinematografske in glasbene prireditve, cirkuse, sejme, zabaviščne parke, živalske vrtove in podobne kulturne in športne prireditve,
- avtorske pravice književnikov in skladateljev ter storitve izvajalskih umetnikov,
- dobava določenih umetniških predmetov, zbirk in starin,
- stanovanja, stanovanjski in drugi objekti, namenjeni za trajno bivanje, ter deli teh objektov, če so del socialne politike, vključno z gradnjo, obnovo in popravili,
- živali za pitanje, semena, sadike, gnojila, fitofarmacevtska sredstva ter storitve, ki so namenjene izključno uporabi v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu,
- dajanje nastanitvenih zmogljivosti v najem v hotelih in podobnih nastanitvenih obratih, vključno z nastanitvenimi zmogljivostmi v domovih in drugih nastanitvenih obratih ter oddajanjem prostorov za šotore, prikolice in podobne premične objekte,
- uporaba športnih objektov,
- storitve pokopa in upepelitve, skupaj s prometom blaga, ki je z njimi neposredno povezan in ga opravi izvajalec pogrebnih storitev,
- storitve javne higiene.

Oprostitve in izvzetja iz sistema DDV se uporabljajo za dejavnosti, ki so v javnem interesu. Mednje prištevamo oprostitve plačila DDV na določen proizvod ali storitev, npr. zdravstveno oskrbo, ki jo zdravstveni delavci opravljajo v okviru samostojne zdravstvene dejavnosti. Izvzetje iz sistema pomeni, da pravni ali fizični osebi ni treba zaračunati in plačati DDV. Iz sistema DDV so izvzete dejavnosti (oprostitve), ki pomenijo preskrbo z dobrinami posebnega družbenega pomena, in dejavnosti, katerim je težko določiti dodano vrednost (finančne storitve ipd.).

Prednosti ne vključitve oziroma vključitve v sistem DDV

Kadar poslovni subjekt večino računov izdaja fizičnim osebam, je za podjetnika bolj smiselno, da se ne vključi v sistem DDV. V tem primeru bo cenovno konkurenčnejši ob predpostavki, da ima obenem majhen vstopni DDV.

Nasprotno pa se podjetjem, ki prodajajo večinoma pravnim osebam oziroma zavezancem za DDV in imajo pri svojem delovanju velik vstopni DDV, izplača biti v sistemu DDV. V tem primeru podjetja davek na kupljene izdelke uveljavljajo kot vstopni davek v svojih obračunih DDV.

Vsak davčni zavezanec, identificiran za namene DDV, je upravičen, da svojo davčno obveznost zmanjša za vstopni DDV. Vstopni DDV je tisti znesek davka, ki je izkazan na računih o nabavi blaga oziroma opravljeni storitvi. Pravico do odbitka vstopnega DDV pa ima davčni zavezanec le za nabavo blaga in storitev, ki jih uporabi za namene svojih obdavčenih transakcij in določenih oproščenih transakcij ter v primeru občasne dobave novega prevoznega sredstva v drugo državo članico.

Davčni zavezanec si lahko odbije DDV v tistem davčnem obdobju, ko je prejel blago oziroma mu je bila opravljena storitev, če razpolaga z računom oziroma carinsko deklaracijo. Če davčni zavezanec opravlja hkrati obdavčeno in oproščeno dejavnost, določi znesek DDV, ki si ga sme odbiti, z odbitnim deležem, ki se lahko določi za vse transakcije ali pa ločeno za vsako področje dejavnosti ob zagotavljanju ustreznega knjigovodstva. Kadar je znesek odbitka vstopnega DDV višji ali nižji od tistega, do katerega je davčni zavezanec upravičen, in če se spremenijo dejavniki, ki so merodajni za odbitek vstopnega DDV, je treba prvotni odbitek popraviti. Odbitka vstopnega DDV ni treba popraviti v primeru uradno dokazanega uničenja ali izgube ter dajanja daril manjše vrednosti ali vzorcev.

Davčni prekrški

Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 117/06) v 140. členu predpisuje globo od 1.200 do 41.000 EUR kazni za prekršek pravne osebe ali samostojnega podjetnika, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- DDV ne obračuna takrat, ko nastane obveznost,
- na računu ne izkaže predpisanih podatkov,
- ne obračuna ali nepravilno obračuna DDV za predpisano davčno obdobje,
- na računih ne izkazuje DDV,
- davčnemu organu ne sporoči, kdaj se njegova dejavnost, ki jo opravlja kot davčni zavezanec, začne, spremeni ali preneha,
- ne predloži oziroma ne predloži v predpisanem roku posebnega obračuna DDV za elektronsko opravljene storitve oziroma v obračunu ne izkaže predpisanih podatkov,
- ne predloži obračuna in ne plača DDV od elektronsko dobavljenih storitev v predpisanem roku in na predpisan način,
- davčnemu organu ne poroča o izdanih in neplačanih računih oziroma popisa neplačanih računov ne predloži v zahtevanem roku.

3.2 Obdavčitev dohodka samostojnega podjetnika

Dohodek subjekta, registriranega kot samostojni podjetnik, je obdavčen z davkom od dohodka iz dejavnosti. Plačuje tudi prispevke za socialno varnost (DURS 2011). Davčna osnova se ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov.

Izjema so posebni pogoji, kjer se davčna osnova ugotavlja z upoštevanjem normiranih stroškov. Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da lahko samostojni podjetnik osnovo ugotavlja na podlagi normiranih stroškov, so po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06):

- ne vodi poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih,
- ne vodi poslovnih knjig po drugih predpisih,
- prihodki iz dejavnosti v zadnjih zaporednih 12 mesecih ne presegajo 42.000 EUR,
- nima zaposlenih.

Kadar se davčna osnova ugotavlja na podlagi normiranih stroškov, se po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06) v 48. členu upoštevajo normirani odhodki v višini 25 odstotkov ustvarjenih prihodkov. V prihodke, na podlagi katerih se izračuna davčna osnova, se ne prištevajo dividende, obresti na podlagi vrednostnih papirjev, izdanih v seriji, za katere so z zakonom, ki ureja trg vrednostnih papirjev, določeni pogoji in način poslovanja z njimi, prihodki iz naslova odsvojitve lastnega deleža in odsvojitve investicijskih kuponov.

Med odhodke se po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06) v 54. členu ne priznavajo davki, stroški izterjav in zamudnih obresti za prepozno plačane davke in prispevke, dohodnina, davek na dodano vrednost ter samoprispevek. Mednje pa se priznavajo prispevki za socialno varnost zavezanca.

Pri izračunu davčne osnove se upoštevajo stroški zavezanca do višine, določene z Uredbo o povračilu stroškov v zvezi z delom in ostalih dohodkov. To so stroški prehrane zavezanca med delom, prevoza na delo in z dela, dela na terenu in stroški v zvezi s službenimi potovanji.

Zavezanec lahko po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06) davčno osnovo znižuje z olajšavami za:

- prostovoljno pokojninsko zavarovanje (65. člen),
- donacije (64. člen),
- zaposlovanje (61.a člen, sprememba: ZDoh-2G),
- zaposlovanje invalidov (62. člen, sprememba: ZDoh-2G),
- vlaganje v raziskave in razvoj (61. člen, sprememba: Uradni list, ZDoh-2J),
- izvajanja praktičnega dela v strokovnem izobraževanju (64. člen),
- investiranje (66.a člen, sprememba: ZDoh-2G).

Dodatno je davčna osnova znižana za splošno olajšavo. Če ima zavezanec vzdrževane člane, lahko uveljavlja tudi olajšave za vzdrževane družinske člane.

V preglednici 2 so prikazane višine splošne olajšave za leto 2012.

Preglednica 2: Splošna olajšava

Skupni dohodek (EUR)		Splošna olajšava (EUR)
Nad	Do	
	10.622,06	6.373,24
10.622,06	12.288,26	4.319,30
12.288,26		3.228,45

Vir: Davčna uprava Republike Slovenije 2012.

Kot je razvidno iz preglednice 2, je višina skupne olajšave odvisna od višine skupnega dohodka. To pomeni, da v primeru skupnega dohodka do 10.622,06 EUR splošna olajšava znaša 6.373,24 EUR. V primeru skupnega dohodka med 10.622,06 EUR in 12.288,26 EUR znaša splošna olajšava 4.139,30 EUR. V primeru dohodka nad 12.228,26 EUR pa znaša olajšava 3.228,45 EUR.

V preglednici 3 so prikazane stopnje dohodnine v letu 2012.

Preglednica 3: Stopnje dohodnine* v letu 2012

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	7.840,53		16 %
7.840,53	15.681,03	1.254,48	+ 27 % nad 7.840,53
15.681,03		3.371,42	+ 41 % nad 15.681,03

* Neto davčne osnove se uskladijo za obdobje od 1. 1. 2013 dalje, v novi dohodninski lestvici se dviguje zgornja meja za obdavčitev srednjega (drugega) razreda. V lestvici za odmero dohodnine se za leti 2013 in 2014 določi dodatna stopnja dohodnine v višini 50 odstotkov, če znaša neto letna davčna osnova nad 69.313 evrov.

Vir: Davčna uprava Republike Slovenije 2012.

Preglednica 3 prikazuje tri razrede, kjer so dohodki obdavčeni progresivno. Najnižja stopnja 16 odstotkov velja za davčno osnovo do 7.840,53 EUR, s stopnjo 27 odstotkov je obdavčena davčna osnova med 7.840,53 EUR in 15.681,03 EUR, z najvišjo, 41-odstotno stopnjo pa je obdavčena davčna osnova, ki presega 15.681,03 EUR.

Prispevki za socialno varnost

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 – ZPIZ-1) določa, da se samostojni podjetnik, ki opravlja pridobitno dejavnost kot svoj edini in glavni poklic, obvezno zavaruje.

Z Zakonom o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96, 34/96, 3/98, 81/00 in 97/01) so določeni obračunavanje in plačevanje ter stopnje prispevkov za obvezno

pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, starševsko varstvo in zaposlovanje v skladu z zakoni, na podlagi katerih so prispevki uvedeni.

V skladu z drugo alinejo prvega odstavka 207. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06) je osnova za plačilo prispevkov za obvezno zavarovanje za samozaposlene zavarovalna osnova. Osnova je sestavljena iz osmih razredov in je odvisna od minimalne plače preteklega leta in povprečne plače v RS preteklega leta.

V skladu s prvim odstavkom 209. člena tega zakona se zavarovalna osnova določi:

- če dosežena davčna osnova ne preseže minimalne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, najmanj v višini minimalne plače;
- če je davčna osnova med zneskom minimalne letne plače in povprečno letno plačo, najmanj v višini 60 odstotkov povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova;
- če je davčna osnova med eno- in enoinpolkratno povprečno letno plačo, najmanj v višini 90 odstotkov povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova;
- če je davčna osnova med enoinpolkratno in dvakratno povprečno letno plačo, najmanj v višini 1,2 povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova;
- če je davčna osnova med dvakratno in dvainpolkratno povprečno letno plačo, najmanj v višini 1,5 povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova;
- če je davčna osnova med dvainpolkratno in trikratno povprečno letno plačo, najmanj v višini 1,8 povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova;
- če je davčna osnova med trikratno in triinpolkratno povprečno letno plačo, najmanj v višini 2,1 povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova;
- če je davčna osnova nad triinpolkratno povprečno letno plačo, najmanj v višini 2,4 povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova.

Po določbi tretjega odstavka 209. člena Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06) se prispevki plačujejo od osnov, ki veljajo v tekočem obdobju. Stopnje prispevkov za socialno varnost so razvrščene na obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (24,35 %), obvezno zdravstveno zavarovanje (12,92 %), starševsko varstvo (0,20 %), zaposlovanje (0,20 %) in za poškodbe pri delu in poklicne bolezni (0,53 %). Stopnje prispevkov so določene od 8. do 14. člena Zakona o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96).

3.3 Obdavčitev dohodka družbe z omejeno odgovornostjo

Za razliko od samostojnega podjetnika je družba z omejeno odgovornostjo obdavčena z davkom od dohodka pravnih oseb. Po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06) so obdavčeni:

- dobiček rezidenta in dobiček nerezidenta, ki ga dosega z opravljanjem dejavnosti oziroma poslov v poslovni enoti ali prek poslovne enote, ki se nahaja v Sloveniji, ter
- dohodki rezidenta in nerezidenta, za katere je določena obveznost za izračun in plačilo davčnega odtegljaja.

3.3.1 Zavezanci

Zavezanci za davek so pravne osebe domačega prava (razen Republike Slovenije in lokalnih skupnosti), pravne osebe tujega prava ter družbe oziroma združenja oseb vključno z družbami civilnega prava po tujem pravu, ki nimajo pravne osebnosti in ki niso zavezanci za dohodnino (Durs.si³). Zavezanci rezidenti so obdavčeni po svetovnem dohodku, kar pomeni, da so zavezani za davek od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji in zunaj nje.

3.3.2 Oprostitev

Zakon določa oprostitev davka za zavezance, ki so zakonsko določeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti in poslujejo v skladu z namenom ustanovitve. Mednje sodijo zavodi, društva, zbornice, reprezentativni sindikati itd.

Ne glede na to oprostitev pa so tudi ti zavezanci dolžni plačati davek od pridobitne dejavnosti. V tem primeru se pri določanju davčne osnove prihodki iz opravljanja dejavnosti, ki ni pridobitna, ter dejanski ali sorazmerni stroški te dejavnosti izvzamejo iz davčne osnove.

3.3.3 Davčna stopnja

Na podlagi določil Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06) je bila davčna stopnja za leti 2010 in 2011 20 odstotkov, s spremembo ZDDPO-2H pa se davčna stopnja postopoma zmanjšuje. Davčna stopnja, veljavna za leto 2012, je 18 odstotkov, za leto 2013 17 odstotkov, za leto 2014 16 odstotkov, od leta 2015 dalje pa 15 odstotkov.

Posebna stopnja davka 0 odstotkov je določena za (ZDDPO-2, 61. člen):

- investicijske sklade, ki so ustanovljeni po zakonu, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje, če do 30. novembra tekočega obdobja razdelijo najmanj 90 odstotkov poslovnega dobička prejšnjega davčnega obdobja,

³ http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/davek_od_dohodkov_pravnih_oseb_pojasnila/splosno.

- pokojninske sklade, ki so ustanovljeni po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- zavarovalnice, ki lahko izvajajo pokojninski načrt v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, od dejavnosti izvajanja pokojninskega načrta, če za ta del dejavnosti sestavijo ločeni obračun,
- družbe tveganega kapitala od dejavnosti izvajanja dopustnih naložb tveganega kapitala, če za ta del dejavnosti sestavijo ločeni obračun.

Po slovenski zakonodaji izplačilo udeležbe pri dobičku oziroma izplačilo dividende, ki jo družba izplačevalka nakaže družbi prejemnici v tujino, podleže obdavčitvi z davkom po odbitku ali davčnim odtegljajem po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06). Višina davčnega odtegljaja po tem zakonu znaša 15 odstotkov.

3.3.4 Davčna osnova

Po splošnem načelu ugotavljanja davčne osnove je osnova za davek rezidenta in poslovne enote nerezidenta (za dejavnost oziroma posle nerezidenta v poslovni enoti ali prek poslovne enote v Sloveniji) dobiček, ugotovljen kot presežek prihodkov nad odhodki, ki jih določa zakon. Poslovni enoti se lahko pripišejo tudi stroški, ki nastanejo za namene te poslovne enote zunaj Slovenije. Pri določanju davčne osnove se nekateri odhodki, ki so ugotovljeni v izkazu poslovnega izida, ne priznajo v celoti ali pa se priznajo le delno. Te odhodke navajamo v nadaljevanju.

Odhodki, ki se v celoti ne priznajo, so (ZDDPO-2, 30. člen):

- izplačila dohodkov, ki so podobni dividendam, vključno s prikritim izplačilom dobička,
- odhodki za pokrivanje izgub iz preteklih let,
- stroški, ki se nanašajo na privatno življenje,
- stroški prisilne izterjave davkov ali drugih dajatev,
- kazni, ki jih izreče pristojni organ,
- davki, ki jih je plačal družbenik kot fizična oseba,
- davek na dodano vrednost, če ga zavezanec ni uveljavljal kot odbitek, čeprav je imel pravico,
- obresti od nepravočasno plačanih davkov,
- obresti od posojil, prejetih od oseb iz držav, kjer je stopnja davka od dobička nižja od 12,5 odstotka,
- donacije in
- podkupnine.

Odhodki, ki se priznajo le delno, so (ZDDPO-2, 31. člen):

- stroški reprezentance in
- stroški nadzornega sveta oziroma drugega organa, ki opravlja zgolj funkcijo nadzora.

Po navedenem zakonu je mogoče znižati davčne osnove na podlagi davčnih olajšav, ki so predstavljene v nadaljevanju.

3.3.5 Davčne olajšave

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06) omogoča uveljavljanje davčnih olajšav, vendar največ v višini davčne osnove, za naslednje namene:

- prostovoljno pokojninsko zavarovanje (58. člen),
- donacije (59. člen),
- zaposlovanje (55.b člen, sprememba: ZDDPO-2E),
- zaposlovanje invalidov (56. člen),
- vlaganje v raziskave in razvoj (55. člen, sprememba: ZDDPO-2H),
- izvajanja praktičnega dela v strokovnem izobraževanju (57. člen),
- investiranje (55.a člen, sprememba: ZDDPO-2B, ZDDPO-2C, ZDDPO-2H).

V primerjavi z družbo z omejeno odgovornostjo samostojni podjetnik kot fizična oseba v davčni obračun ne vključi prihodkov in odhodkov iz naložb (tj. dividend, obresti, prihodkov, doseženih na podlagi odsvojitve lastniških deležev ali investicijskih kuponov), saj se ti zneski ne obravnavajo kot dohodki, doseženi z opravljanjem dejavnosti, temveč kot dohodki iz kapitala, enaki kot pri vseh ostalih fizičnih osebah, medtem ko jih družba z omejeno odgovornostjo kot pravna oseba vključi v davčni obračun.

3.4 Primerjalna analiza poslovanja samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo

Ena od glavnih razlik med obdavčitvijo samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo je v tem, da je družba z omejeno odgovornostjo obdavčena po stopnji davka od dohodka pravnih oseb, samostojni podjetnik pa po stopnjah davka od dohodka fizičnih oseb.

Tudi pri izplačevanju plače se razlika kaže v tem, da pri samostojnem podjetniku plača ni priznana kot strošek. Nasprotno se pri družbi z omejeno odgovornostjo med stroške vključujejo vsi stroški, tudi plače zaposlenih.

Plačevanje socialnih prispevkov je pri samostojnem podjetniku odvisno od višine dobička, pri družbi z omejeno odgovornostjo pa se socialni prispevki plačujejo na podlagi plač, ki so določene v pogodbi.

Samostojni podjetnik prosto razpolaga z denarnimi sredstvi in sredstva s poslovnega računa lahko porabi tudi v zasebne namene. Enako ravnanje lastnika družbe z omejeno odgovornostjo bi pomenilo posojilo družbe lastniku, za katero bi moral plačati obresti.

Razlike pri obdavčitvi samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo izhajajo iz dveh zakonov, Zakona o obdavčitvi dohodka pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06) in Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06).

V preglednici 4 so predstavljene prednosti in slabosti glavnih kategorij samostojnega podjetnika.

Preglednica 4: Analiza prednosti in slabosti s.p.

Prednosti s.p.	Slabosti s.p.
Ustanovni kapital ni potreben. Podjetnik ne potrebuje začetnega vložka.	Jamčenje upnikom z osebnim premoženjem. Odgovornost ni omejena.
S.p. lahko ustanovi vsaka fizična oseba. Enostavna ustanovitev, brez posebnih pogojev.	Obdavčitev po Zakonu o dohodnini. Pri velikih dobičkih obdavčitev večja kot pri d.o.o.
Možnost ustanovitve popoldanskega s.p. ob redni zaposlitvi, upokojskem ali študentskem statusu.	Posli med ustanoviteljem s.p. in samostojnim podjetnikom niso mogoči, ker gre za isti subjekt.
Osnovni kapital ni potreben.	Ustanovitelj s.p. svojemu podjetju ne more zaračunati najemnine, ker gre za status enakega premoženja.
Sredstva na računih na voljo tudi za osebne zadeve. Ni potreben poseben poslovni transakcijski račun.	Ustanovitelj s.p. svojemu podjetju ne more zaračunati obresti za posojilo.
Izbira vodenja poslovnih knjig (normirani odhodki, enostavno knjigovodstvo, dvostavno knjigovodstvo)	Ustanovitelj s.p. svojemu podjetju ne more zaračunati bonitete za službeno vozilo.
Možnost poslovanja tudi z gotovino.	Ustanovitelj s.p. svojemu podjetju ne more zaračunati stroškov dela, jubilejnih nagrad in odpravnin.
Možnost enakega naslova podjetja in ustanovitelja podjetja.	Stroški lastnega dela samostojnemu podjetniku ne zmanjšujejo davčne osnove. Lastno delo ni strošek.
Razlika med prihodki in odhodki predstavlja plačo podjetnika.	Manjša boniteta.

Vir: Mikrobiz.net 2012

V preglednici 5 so predstavljene prednosti in slabosti glavnih kategorij družbe z omejeno odgovornostjo.

Preglednica 5: Analiza prednosti in slabosti d.o.o. (Mikrobiz.net)

Prednosti d.o.o.	Slabosti d.o.o.
Stroške ustanovitve družbe krije država.	Notarske storitve ustanovitve družbe plača ustanovitelj.
Omejena odgovornost. Brez osebne premoženja.	Zahtevani ustanovni kapital (7.500 EUR).
Obdavčitev po enotni davčni stopnji ne glede na dobiček. Pri visokih dobičkih nižja obdavčitev kot pri s.p.	Daljši postopek registracije v primerjavi z s.p.
Davek na kapitalski dobiček se vsakih pet let zmanjša za 5 odstotkov. Po 20 letih oprostitve plačila davka.	Davek na kapitalski dobiček v primeru izplačila dobička podjetja.
Možna pravnoposlovna razmerja med ustanoviteljem družbe in družbo.	Ni prostega razpolaganja s sredstvi na računu podjetja.
Ustanovitelj družbe lahko odda poslovni prostor družbi.	V primeru zasebnih dvigov z računa družbe je treba plačati obresti za posojilo.
Ustanovitelj družbe lahko podjetju posoja denar.	Voditi je treba dvostavno knjigovodstvo.
Stroški dela (plače zaposlenih) se odbijajo pri računanju davčne osnove na davek od dobička.	Celotna evidenca denarnih tokov na računu.
Možnost zaračunavanja bonitet.	Možnost poslovanja samo s poslovnim računom.

Vir: Mikrobiz.net 2012

4 PRIMERJAVA DAVČNEGA BREMENA SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA IN DRUŽBE Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO – PRAKTIČNI PRIMER

Četrto poglavje je namenjeno praktičnemu delu. Na primeru podjetja bo prikazana primerjava poslovanja podjetja kot družba z omejeno odgovornostjo in kot samostojni podjetnik.

Podjetje Vžig, s.p., je izmišljeno in prav tako vsi njegovi podatki. Namen praktičnega primera je ugotoviti prelomno točko, ko se samostojnemu podjetniku izplača preoblikovati v družbo z omejeno odgovornostjo. Pri tem bomo upoštevali vsa dejstva v slovenski zakonodaji, ki se nanašajo na obe obliki poslovnih subjektov, veljavna do vključno leta 2012.

4.1 Opis podjetja Vžig, s.p.

Podjetje Vžig, s.p., je bilo ustanovljeno leta 2007 z zasebno lastnino. Ukvarja se s popravili avtomobilov. V podjetju je do leta 2009 podjetnik delal sam, nato pa se je v letu 2009 zaradi povečanega obsega dela odločil za najem študentov. V letu 2011 je redno zaposlil dva delavca. Podjetnik sicer ni edini ponudnik takšne storitve v širšem geografskem okolju, vendar se kljub temu povpraševanje po njegovih storitvah širi. Zaradi vse večjega povpraševanja namerava v prihodnosti zaposliti dodatne delavce.

Glavni razlog za preoblikovanje je davčna obremenitev. Kot samostojni podjetnik bo v prihodnosti, ko bo povečal obseg dejavnosti in posledično višino prihodkov, plačeval višjo dohodnino, kot bi plačeval davka od dohodka pravnih oseb.

V obdobju od 2007 do 2014 so prihodki narasli s 15.000 EUR na 77.396 EUR na letni ravni.

4.2 Opravljanje dejavnosti kot samostojni podjetnik

Preglednica 6 prikazuje poslovanje podjetnika od leta 2007 do leta 2009. V letu 2007 je imel podjetnik pri poslovanju 15.000 EUR prihodkov, v letu 2008 so se prihodki povečali za 5.000 EUR in v letu 2009 za 10.000 EUR glede na preteklo leto. Tako je leta 2008 prihodek znašal 20.000 EUR, leta 2009 pa 30.000 EUR.

Preglednica 6: Struktura poslovnega izida v EUR

Leto	Prihodki	Odhodki	Dobiček
2007	15.000	7.000	8.000
2008	20.000	9.500	10.500
2009	30.000	10.000	20.000

Podjetniku se je povečeval tudi ustvarjeni dobiček. V letu 2008 je ustvaril 10.500 EUR dobička, kar pomeni povečanje za 31 odstotkov glede na leto 2007, ko je dobiček znašal 8.000 EUR. V letu 2009 je bil ugotovljeni dobiček za 90 odstotkov večji glede na leto 2008.

V letu 2009 je dobiček znašal 20.000 EUR.

4.3 Predračun izkaza poslovnega izida po letih (projekcija podjetja)

Podjetnik je želel ugotoviti, ali bo s spremembo pravnoorganizacijske oblike družbe plačal manj davka. Naredil je projekcijo poslovnega izida svojega podjetja. Predpostavljala je trend rasti dobička (prikazano v preglednici 7), saj je ugotavljal, da se je začetna hitra rast podjetja normalizirala in prešla v obdobje stabilnejše rasti. Zato je v letih 2012 in 2013 predpostavil 10-odstotno rast dobička. V letu 2014 pa se mu obeta sklenitev donosne pogodbe, na podlagi katere pričakuje 50-odstotno rast dobička v tem letu, kot je prikazano v preglednici 7.

Preglednica 7: Poslovni izid po letih v EUR

Leto	Prihodki	Odhodki	Dobiček	Stopnja rasti dobička (%)
2010	37.500	12.500	25.000	25
2011	46.875	15.625	31.250	25
2012	51.563	17.188	34.375	10
2013	56.719	18.906	37.813	10
2014	77.396	20.796	56.600	50

Izračun davčne obveznosti je narejen na podlagi projekcije izkaza poslovnega izida za pet let (2010–2014).

4.4 Primerjava davčne obveznosti

Pri izračunu plačila davka samostojnega podjetnika smo uporabili dohodninske lestvice in splošne olajšave od leta 2010 pa do 2012 (priloge 1, 2 in 3). Razlog za upoštevanje vseh treh dohodninskih lestvic in splošnih olajšav je v tem, da so se skozi ta tri leta spreminjala. Za leti 2013 in 2014 smo upoštevali dohodninsko lestvico in olajšavo, veljavni v letu 2012.

Izračuni so podani v preglednici 8. Upoštevali smo samo splošno olajšavo. Znesek prispevkov za socialno varnost je določen glede na dobiček predhodnega leta in v predhodnem letu obračunane prispevke za socialno varnost podjetnika. Pri vseh obračunih je upoštevana višina prispevkov za september 2012.

Pri primerjavi davčne obveznosti prihaja do razlik med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo, saj se stroški dela in obvezni prispevki za socialno varnost podjetnika in lastnika družbe obravnavajo različno. Podjetnik nima plače, ampak razpolaga s celotnim dobičkom, od katerega odšteje prispevke in dohodnino. Njegov neto dobiček je dobiček, od katerega so odšteti dohodnina in prispevki. Med stroški njegova plača ni zajeta.

Preglednica 8: Davčna obveznost samostojnega podjetnika v obdobju od 2010 do 2014

Leto	2010	2011	2012	2013	2014
1 Dobiček	25.000	31.250	34.375	37.813	56.600
2 Prispevki (upoštevani v odhodkih)	8.240	10.300	10.300	12.360	14.328
3 Splošna olajšava	3.100	3.143	3.228	3.228	3.228
4 Osnova za davek (1–3)	21.899	28.106	31.146	34.584	53.372
5 Davek	6.042	8.546	9.712	11.121	18.824
6 Neto dobiček (1–5)	18.957	22.703	24.662	26.691	37.776
7 Obdavčitev v % (5/1)	24,17 %	27,35 %	28,25 %	29,41 %	33,26 %

V letih od 2010 do 2014 je podjetnik plačeval različno višino prispevkov za socialno varnost. Odvisna je bila od davčne osnove preteklega leta in v predhodnem letu obračunanih prispevkov za socialno varnost podjetnika. V letu 2010 je znašala višina prispevkov 8.240 EUR, ker je bil podjetnik glede na doseženo osnovo za obračun razvrščen v bruto zavarovalno osnovo, ki je znašala 120 odstotkov povprečne bruto plače za predpretekli mesec. V letih 2011 in 2012 je prestopil v višji razred, ki določa bruto zavarovalno osnovo v višini 150 odstotkov povprečne bruto plače za predpretekli mesec. Za leti 2011 in 2012 je plačal približno 10.300 EUR prispevkov za socialno varnost na leto. Zaradi predvidenega povečanja dobička bi se mu v letu 2013 povečala osnova za obračun na 180 odstotkov povprečne bruto plače za predpretekli mesec in tako bi plačal približno 12.360 EUR. V letu 2014 bi se mu zaradi dodatnega povečanja dobička povečala osnova za obračun na 210 odstotkov povprečne bruto plače za predpretekli mesec in bi plačal 14.328 EUR.

Podjetnikov dohodek je obdavčen progresivno, kar pomeni, da z večjim dobičkom plačuje večje davke. V letu 2010, ko je dobiček znašal 25.000 EUR, je efektivni davek iz dejavnosti znašal 24,17 odstotka, v letu 2014, ko bo dobička za 56.600 EUR, pa predvideva 33,26-odstotno efektivno obdavčitev. Kljub razmeroma visoki obdavčitvi dohodka podjetnika je treba vedeti, da podjetnik po plačilu davka na dohodek lahko prosto razpolaga z vsem dohodkom po obdavčitvi. Nasprotno pa lastnik družbe po obdavčitvi ne more razpolagati z dohodkom, ker je dobiček po obdavčitvi last družbe in ne lastnika.

V nadaljevanju so prikazani izračuni obdavčitve družbe z omejeno odgovornostjo.

Pri obdavčitvi dobička družbe z omejeno odgovornostjo izhajamo iz Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06). Na podlagi določil tega zakona je bila davčna stopnja v letih 2010 in 2011 20 odstotkov, s spremembo ZDDPO-2H pa se davčna stopnja postopoma zmanjšuje. Davčna stopnja, veljavna za leto 2012, je bila 18 odstotkov, za leto 2013 bo 17 odstotkov, za leto 2014 bo 16 odstotkov, od leta 2015 naprej pa bo znašala 15 odstotkov.

Ker je v družbi z omejeno odgovornostjo zaposlen tudi lastnik družbe kot poslovodja, smo

dodatno upoštevali še njegov strošek dela, ki mesečno znaša bruto 1.797 EUR. To je osnova za mesečni obračun prispevkov za socialno varnost lastnikov družb. Od bruto zneska se plača še dohodnina v znesku 386 EUR ob predpostavki, da sta upoštevani splošna olajšava in obdavčitev v letu 2012. Poslovodja mesečno zasluži 1.411 EUR neto, za razliko od samostojnega podjetnika, ki si mesečno ne izplačuje dohodkov, ampak mu na koncu leta ostane dobiček, zmanjšan za dohodnino. Strošek plače lastnika zmanjša letni dobiček družbe za 21.571 EUR.

V družbi z omejeno odgovornostjo so med stroške všteti tudi stroški poslovođenja lastnika družbe, zato so stroški družbe večji in dobiček manjši. Poudariti je treba, da od 1. 1. 2011 prispevki za socialno varnost lastnika niso davčno priznani odhodek podjetja. Prispevki so v preglednici 9 navedeni zgolj informativno za primerjavo.

V preglednici 9 je prikazano, da je dobiček družbe manjši od dobička podjetnika, zato plača manj davka. Samostojni podjetnik nima točno določene plače. Ko potrebuje denar, si ga po potrebi nakaže. Upoštevamo, da tudi lastnik družbe plača prispevke in dohodnino.

Preglednica 9 prikazuje davčno obveznost in neto dobiček podjetja v letih od 2010 do 2014, če bi se podjetnik preoblikoval v družbo z omejeno odgovornostjo.

Preglednica 9: Davčna obveznost družbe z omejeno odgovornostjo v obdobju od 2010 do 2014

Leto	2010	2011	2012	2013	2014
1 Neto dobiček (s prispevki za socialno varnost lastnika)	33.240	39.490	42.615	46.053	64.840
2 Prispevki (niso upoštevani med odhodki)	8.240	8.240	8.240	8.240	8.240
3 Stroški plače lastnika	21.571	21.571	21.571	21.571	21.571
4 Dobiček (1–3)	11.668	17.918	21.043	24.481	43.269
5 Stopnja davka	20 %	20 %	18 %	17 %	16 %
6 Davek	2.333	3.583	3.787	4.161	6.923
7 Neto dobiček podjetja (1–3–6)	9.334	14.334	17.255	20.319	36.346

Omeniti velja, da se je s 1. 1. 2011 spremenila zakonodaja, saj si mora edini lastnik in hkrati direktor družbe sam (kot fizična oseba) plačevati prispevke za socialno varnost glede na zavarovalno osnovo. Osnova za obračun prispevkov je dobiček brez upoštevanja prispevkov in brez olajšav skladno z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/06), kar je enako kot pri samostojnem podjetniku. Za poslovodne osebe se kot dobiček upošteva le dohodek, ki ga je zavarovanec dosegel kot poslovodna oseba. V osnovo se ne prištevajo dohodki iz naslova lastništva družbe.

Izplačilo plačuje družba preko pogodbe o poslovođenju. Pri tem izplačilu se plača davčni

odtegljaj po progresivni dohodninski lestvici. Če je podjetje glavni delodajalec, se pri izplačilu upošteva tudi splošna olajšava.

V nadaljevanju predstavljamo skupno izplačilo lastniku družbe. Seštevek neto dobička družbe, v katerem niso upoštevani prispevki za socialno varnost lastnika družbe, in neto plače lastnika primerjamo z neto dobičkom samostojnega podjetnika. Od neto dobička družbe je treba odšteti še davek pri izplačilu dobička lastniku. Davek se plača po stopnji 20 odstotkov in je predmet cedularne obdavčitve. Pomeni, da je treba davek odtegniti po stopnji 20 odstotkov in da ti dohodki niso vključeni v letno dohodninsko napoved.

V preglednici 10 je prikazano, da je od leta 2010 do 2013 davčni prihranek večji pri podjetju samostojnega podjetnika, v letu 2014 pa je davčni prihranek večji pri družbi z omejeno odgovornostjo. Lastnik družbe z omejeno odgovornostjo bo od leta 2014 skupaj plačeval manj davka kot pravnoorganizacijska oblika samostojnega podjetnika ob nespremenjenih predpostavkah.

Preglednica 10: Primerjava neto dobičkov d.o.o. in s.p.

Leto	2010	2011	2012	2013	2014
1 Neto dobiček d.o.o. (zmanjššan za 20-odstotni davek ob izplačilu dobička)	7.467	11.467	13.804	16.255	29.076
2 Neto plača lastnika d.o.o.	16.934	16.934	16.934	16.934	16.934
3 Prispevki za socialno varnost	8.240	8.240	8.240	8.240	8.240
4 Skupaj neto zaslužek lastnika d.o.o. (1+2-3)	16.162	20.162	22.498	24.949	37.770
5 Neto dobiček s.p.	18.957	22.703	24.662	26.691	37.717
6 Razlika neto dobičkov (5-4)	2.795	2.541	2.163	1.741	-53

V gornji preglednici je razvidno, da je v letu 2010 samostojnemu podjetniku ostalo 18.957 EUR zaslužka, lastniku družbe pa 16.162 EUR. Razlika v zaslužku znaša 2.795 EUR. V letu 2010 sta tako samostojni podjetnik kot lastnik družbe plačala enako višino prispevkov za socialno varnost.

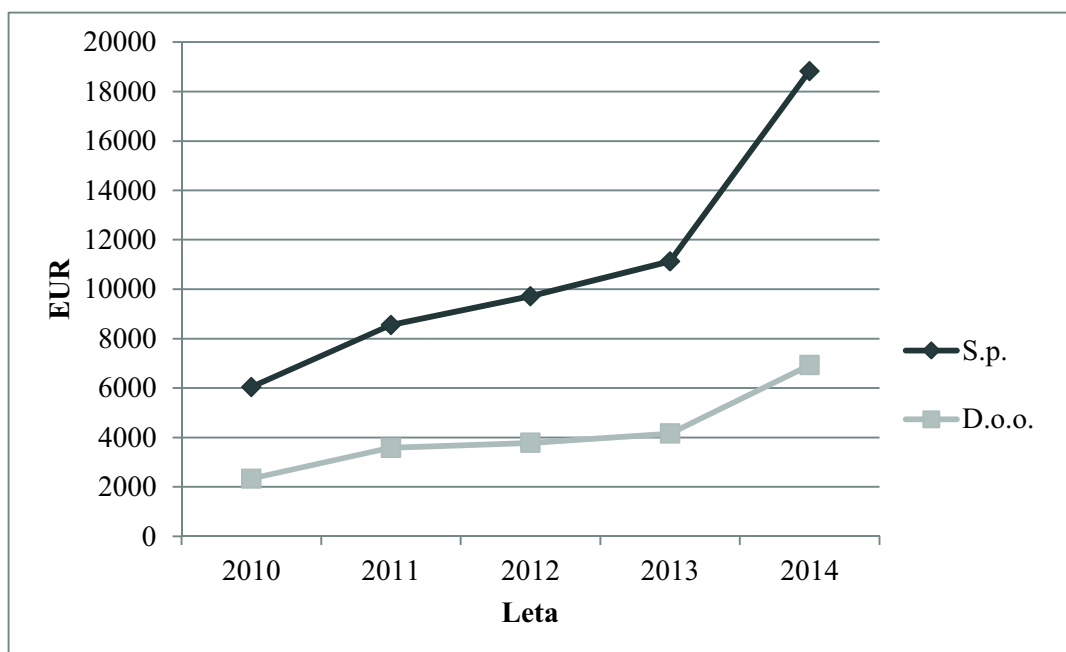
V letih 2011 in 2012 je podjetniku še vedno ostalo več zaslužka kot lastniku družbe. Znesek presežka zaslužka podjetnika za leto 2011 je znašal 2.541 EUR, za leto 2012 pa 2.163 EUR. Spomnimo, da si podjetnik plačuje višje prispevke za socialno varnost v primerjavi z lastnikom družbe. Višina prispevkov je vidna v preglednici 8 za samostojnega podjetnika in v preglednicah 9 in 10 za lastnika družbe. V letih 2011 in 2012 je bila njegova letna zavarovalna osnova višja za 2.060 EUR, imel pa je tudi višji dobiček.

V letu 2013 se je razlika zmanjšala, samostojnemu podjetniku pa je še vedno ostalo 1.741 EUR več dobička kot družbeniku. V letu 2014 prvič opazimo večji neto dobiček pri družbi z omejeno odgovornostjo. V tem primeru je dobiček na letni osnovi znašal 56.600 EUR. Podjetju se v tem letu že izplača zamenjati pravnoorganizacijsko obliko.

Samostojni podjetnik bi v letih 2013 in 2014 plačal več prispevkov v primerjavi z leti 2011 in 2012, ker je njegova zavarovalna osnova odvisna od neto dobička, h kateremu se prištejejo obračunani prispevki za preteklo leto. Zaradi večjih dobičkov pri poslovanju v skladu z zakonodajo bi moral plačevati tudi večje prispevke za socialno varnost. Lastnik družbe z omejeno odgovornostjo je bil vsa leta zavarovan enako. Njegova zavarovalna osnova je odvisna samo od dohodkov, ki jih doseže kot poslovodna oseba, izplačilo dobička pa se v njegovo zavarovalno osnovo ne prišteva. Samostojni podjetnik je v letu 2013 plačal za 4.120 EUR, v letu 2014 pa za 6.088 EUR več prispevkov kot lastnik družbe z omejeno odgovornostjo.

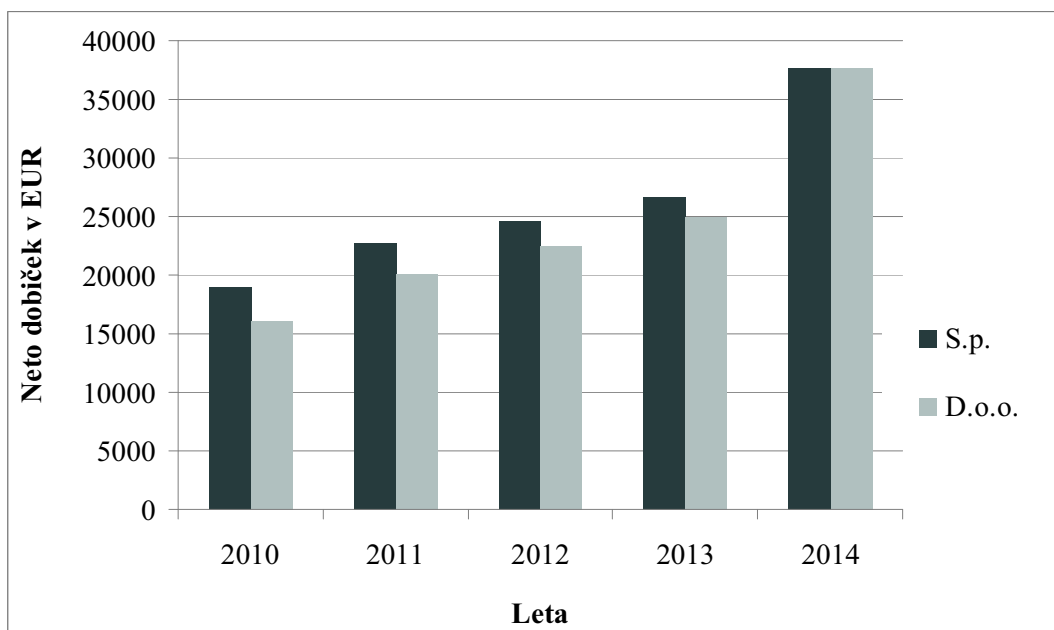
Pri vseh omenjenih predpostavkah smo ugotovili, da naj bi predvideni dobiček za leto 2014 znašal 56.600 EUR. V našem primeru je to prelomna točka preoblikovanja z upoštevanjem prispevkov za socialno varnost.

Grafična ponazoritev celotne davčne obveznosti in prispevkov samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo je prikazana na sliki 2.

Slika 2: Primerjava celotne davčne obveznosti in prispevkov med s.p. in d.o.o.

V sliki 3 je prikazana primerjava neto dobičkov med samostojnim podjetnikom in družbo z omejeno odgovornostjo.

Slika 3: Primerjava neto dobičkov med s.p. in d.o.o.

4.5 Razlaga raziskave

Odločitev o preoblikovanju samostojnega podjetnika v kapitalsko družbo je strateškega pomena in pomembno vpliva na konkurenčnost podjetja, zato je treba pretehtati vse pozitivne in negativne učinke ene in druge pravnoorganizacijske oblike.

Glede na ugotovljeno se je podjetnik odločil, da celotno dejavnost (sredstva in obveznosti) prenese na družbo z omejeno odgovornostjo. Podjetnik priglasil prenehanje poslovanja pri davčni upravi vsaj tri mesece pred prenehanjem. S poslovanjem preneha v trenutku, ko je družba, ki jo je ustanovil, vpisana v sodni register.

Podjetnik je pri tem upošteval prednosti in slabosti spremembe samostojnega podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo. Pomembno je vedeti, da so denarna sredstva na računu družbe z omejeno odgovornostjo v lasti družbe in ne družbenikov. Družbenik z danimi sredstvi ne more prosto razpolagati, vendar mora delovati v dobro družbe. Družbenik mora poslovati preko poslovnega računa. Pri družbi z omejeno odgovornostjo je obdavčitev fiksna ne glede na dobiček in znaša 20 odstotkov (davek na dobiček do leta 2011), vendar pa je treba temu prišteti še 20 odstotkov davka na kapitalske dobičke, če si želi izplačati dobiček kot družbenik podjetja. Davek na kapitalski dobiček se plača ob izplačilu dividend (dobička).

Bistvena razlika med obema oblikama je v davkih. Pri samostojnem podjetniku je najnižja davčna stopnja 16 odstotkov, ki velja do davčne osnove 7.528,99 EUR. Ko davčna osnova preseže to vrednost, je davčna stopnja bistveno višja, 27 %, ki ji sledi še višja 41-odstotna obdavčitev dobička. Pri samostojnem podjetniku torej govorimo o progresivni obdavčitvi, saj davčne stopnje naraščajo z naraščanjem davčne osnove po presegu določene meje.

Samostojni podjetnik ne pozna klasične plače. Plača, ki si jo samostojni podjetnik lahko nakaže, je razlika med prihodki in odhodki. Ta razlika je davčna osnova. Poleg tega si mora sam plačati prispevke za socialno varnost od bruto osnove, ki je določena glede na ustvarjeni dobiček.

Razlika med prihodki in odhodki pa je drugače interpretirana za družbo z omejeno odgovornostjo, kjer je ta razlika dobiček podjetja. Pri samostojnem podjetniku se plača podjetnika ne obravnava kot strošek podjetja. Izjema so plače zaposlenih, ki jih zaposluje in so obravnavane kot strošek. V stroške pa se štejejo tudi mesečni pavšalni prispevki, stroški kilometrine in malica. Pri družbi z omejeno odgovornostjo je obravnava drugačna. Plača je obravnavana kot davčno priznani odhodek, kar posledično pomeni, da znižuje davčno osnovo.

5 SKLEP

Glavni cilj podjetja je v osnovi doseganje dobička, ki je pomemben za ohranjanje in povečanje kapitala in je tudi osnova za financiranje investicij kot pomembne podlage za nadaljnjo rast podjetja (Kokotec-Novak, Repovž in Čokec 2000, 18). Večina dilem, povezanih s preoblikovanjem zasebnika v kapitalsko družbo, se nanaša na davčne posledice prehoda. Davčna ureditev omogoča preoblikovanje, ki je pogojno neobdavčljivo z dohodnino in davkom na dodano vrednost.

Če upoštevamo samo davčni vidik in ne tudi preostalih administrativnih stroškov v povezavi z ustanavljanjem družbe z omejeno odgovornostjo, je preoblikovanje samostojnega podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo smiselno takrat, ko je učinkovita davčna stopnja pri poslovanju v družbi z omejeno odgovornostjo nižja od tiste, po kateri je obdavčen dobiček pri samostojnem podjetniku. V letu 2012 je bila stopnja obdavčitve dobička pravnih oseb 18-odstotna.

Ne glede na cilj poslovanja podjetja skuša podjetnik z optimiranjem davčnih obveznosti doseči čim manjši odliv denarnih sredstev državi.

Na primeru izmišljenega podjetja smo pokazali primerjavo med dvema pravnoorganizacijskima oblikama v obdavčitvi. Obravnavani samostojni podjetnik dosega velike dobičke in pričakuje še večjo rast, zato se je odločil, da svojo dejavnost prenese na družbo z omejeno odgovornostjo. Kot samostojni podjetnik bo v prihodnosti, ko bo povečal svoje prihodke in dobiček, plačeval višjo dohodnino, kot bi znašal davek od dohodka pravnih oseb. Na podlagi izračuna smo ugotovili, da je za podjetnika preoblikovanje pri doseganju višjega dobička ugodnejše, saj bo znižal svojo davčno obveznost.

LITERATURA

- Ajpes. 2012. *Točka VEM, Splošno*. [Http://www.ajpes.si/registri/tocka_vem/splosno](http://www.ajpes.si/registri/tocka_vem/splosno)(22. 12. 2012).
- Davčna uprava Republike Slovenije. 2011. *Prispevki za socialno varnost samozaposlenih*. [Http://www.durs.gov.si/si/prispevki_za_socialno_varnost/prispevki_za_socialno_varnost_samozaposlenih_pojasnila](http://www.durs.gov.si/si/prispevki_za_socialno_varnost/prispevki_za_socialno_varnost_samozaposlenih_pojasnila) (22. 5. 2012).
- Davčna uprava Republike Slovenije. 2012a. *Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2012*. [Http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/stopnje_dohodnine_za_leto_2012/lestvica_za_odmero_dohodnine_in_olajsave_za_leto_2012/](http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/stopnje_dohodnine_za_leto_2012/lestvica_za_odmero_dohodnine_in_olajsave_za_leto_2012/) (22. 12. 2012).
- Davčna uprava Republike Slovenije. 2012b. *Davek od dohodkov pravnih oseb 2012*. [Http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/davek_od_dohodkov_pravnih_oseb_pojasnila/splosno](http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/davek_od_dohodkov_pravnih_oseb_pojasnila/splosno) (10.10.2012)
- Kokotec-Novak, Majda, Leon Repovž in Stanko Čokec. 2000. *Davčno računovodstvo in davčno svetovanje*. Maribor: Pravna fakulteta.
- Mikrobiz. 2012. *Prednosti in slabosti d.o.o. 2012*. [Http://www.mikrobiz.net/Knowledgebase/Default.aspx?id=Razlike_med_sp_in_doo](http://www.mikrobiz.net/Knowledgebase/Default.aspx?id=Razlike_med_sp_in_doo)
- Statistični urad Republike Slovenije. 2012. *Podjetja, Slovenija, 2010 – končni podatki*. [Http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=4355](http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=4355) (22. 12. 2012).

PRAVNI VIRI

- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost. *Uradni list RS*, št. 141/06, 52/07, 120/07, 21/08, 123/08, 105/09, 27/10, 104/10, 110/10, 82/11, 106/11, 102/12.
- Slovenski računovodski standardi 2006 SRS. *Uradni list RS*, št. 118/05.
- Uredba o Standardni klasifikaciji dejavnosti. *Uradni list RS*, št.45/95 in 9/01.
- Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2). *Uradni list RS*, št. 117/06, 24/08-ZDDKIS, 125/08, 20/09-ZDoh-2D, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 110/09 (1/10 popr.), 43/10, 97/10, 13/11-UPB4, 32/12, 94/12.
- Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1). *Uradni list RS*, št. 89/98, 117/06, 33/09, 85/09, 10/10-UPB2, 85/10, 13/11-UPB3, 18/11, 78/11, 38/12, 40/12-ZUJF, 83/12.
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2). *Uradni list RS*, št. 117/06, 90/07, 56/08, 76/08, 92/08, 5/09, 96/09, 110/09-ZDavP-2B (1/10 popr.), 43/10, 59/11, 24/12, 30/12-ZDDPO-2H, 94/12.
- Zakon o dohodnini (ZDoh-2). *Uradni list RS*, št. 117/06, 33/07 Odl.US: U-I-198/05-12, 45/07 Odl.US: U-I-260/04-28, 90/07, 10/08, 78/08, 92/08, 125/08, 20/09, 10/10, 13/10, 28/10-UPB5, 43/10, 51/10-UPB6, 106/10, 9/11-ZUKD-1, 13/11-UPB7, 9/12 Odl.US: U-I-18/11-10, 24/12, 30/12, 40/12-ZUJF, 71/12 Odl.US: U-I-76/11-15, 75/12, 94/12, 102/12.
- Zakona o obdavčitvi dohodka pravnih oseb. *Uradni list RS*, št. 117/06.
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS*, št. 42/06, 26/07-ZSDU-B, 33/07-ZSReg-B, 67/07-ZTFI (100/07 popr.), 10/08, 68/08, 23/09 Odl.US: U-I-268/06-35,

42/09, 65/09-UPB3, 83/09 Odl.US: U-I-165/08-10, Up-1772/08-14, Up-379/09-8, 33/11, 91/11, 100/11 Skl.US: U-I-311/11-5, 32/12, 57/12.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1). *Uradni list RS*, št. 109/06, 72/00, 81/00-ZPSV-C, 124/00, 109/01, 83/02 Odl.US: U-I-178/02-14, 108/02, 110/02-ZISDU-1, 112/02 Skl.US: U-I-307/98-38, 26/03-UPB1, 40/03 Odl.US: U-I-273/00-13, 63/03, 63/03 Odl.US: U-I-57/00-51, 133/03 Odl.US: U-I-36/00-52, 135/03, 2/04-ZDSS-1 (10/04 popr.), 20/04-UPB2, 54/04-ZDoh-1 (56/04 popr., 62/04 popr., 63/04 popr.), 63/04-ZZRZI, 136/04 Odl.US: U-I-273/01-21, 68/05 Odl.US: U-I-29/04-19, 72/05, 104/05-UPB3, 69/06, 109/06-UPB4, 112/06 Odl.US: U-I-358/04-13, 114/06-ZUTPG, 91/07 Skl.US: U-I-325/05-5, 10/08-ZVarDod, 98/09-ZIUZGK, 27/10 Odl.US: U-I-40/09-15, 38/10-ZUKN, 61/10-ZSVarPre, 79/10-ZPKDPIZ, 94/10-ZIU, 84/11 Odl.US: U-I-245/10-13, U-I-181/10-6, Up-1002/10-7, 94/11 Odl.US: U-I-287/10-11, 105/11, 110/11-ZDIU12, 40/12-ZUJF, 55/12 Skl.US: U-I-162/12-5, Up-626/12-5, 96/12-ZPIZ-2.

Zakon o Poslovnem registru Slovenije (ZPRS-1). *Uradni list RS*, št. 49/06, 33/07.

Zakon o prispevkih za socialno varnost (ZPSV). *Uradni list RS*, št. 5/96.

PRILOGE

- Priloga 1: Stopnje dohodnine in splošne olajšave za davčno leto 2010
- Priloga 2: Stopnje dohodnine in splošne olajšave za davčno leto 2011
- Priloga 3: Stopnje dohodnine in splošne olajšave za davčno leto 2012

Stopnje dohodnine in splošne olajšave za davčno leto 2010

Če znaša neto letna davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih	
Nad	Do		
	7.528,99		16 %
7.528,99	15.057,96	1.204,64	+ 27 % nad 7.528,99
15.057,96		3.237,46	+ 41 % nad 15.057,96

Če znaša skupni dohodek v eurih		Znaša splošna olajšava v eurih
Nad	Do	
	10.200,00	6.120,00
10.200,00	11.800,00	4.147,67
11.800,00		3.100,17

Vir: Davčna uprava Republike Slovenije 2012.

Stopnje dohodnine in splošne olajšave za davčno leto 2011

Če znaša neto letna davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih		
Nad	Do			
	7.634,40		16 %	
7.634,40	15.268,77	1.221,50	+ 27 %	nad 7.634,40
15.268,77		3.282,78	+ 41 %	nad 15.268,77

Če znaša skupni dohodek v eurih		Znaša splošna olajšava v eurih	
Nad	Do		
	10.342,80		6.205,68
10.342,80	11.965,20		4.205,74
11.965,20			3.143,57

Vir: Davčna uprava Republike Slovenije 2012.

Stopnje dohodnine in splošne olajšave za davčno leto 2012

Če znaša neto letna davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih		
Nad	Do			
	7.840,53			16 %
7.840,53	15.681,03	1.254,48	+ 27 %	nad 7.840,53
15.681,03		3.371,42	+ 41 %	nad 15.681,03

Če znaša skupni dohodek v eurih		Znaša splošna olajšava v eurih		
Nad	Do			
	10.622,06			6.373,24
10.622,06	12.288,26			4.319,30
12.288,26				3.228,45

Vir: Davčna uprava Republike Slovenije 2012.

